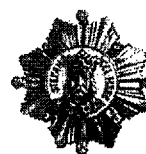

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2/13733 din 04.09.2023

La nr. 15/3397 din 30.08.2023

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind transmiterea cu titlu gratuit a locuințelor din blocul locativ situat în mun. Chișinău, strada Alba Iulia nr. 91/3, destinat participanților la lichidarea consecințelor avariei de la Centrala Atomoelectrică Cernobîl (număr unic 520/MMPS/2023).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 5 (cinci) file.

Director

Digitally signed by Rusu Iulian
Date: 2023.09.04 15:51:09 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Iulian RUSU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO23/9022 din 04.09.2023

la proiectul de lege privind transmiterea cu titlu gratuit a locuințelor din blocul locativ situat în mun. Chișinău, strada Alba Iulia nr. 91/3, destinat participanților la lichidarea consecințelor avariei de la Centrala Atomoelectrică Cernobîl (număr unic 520/MMPS/2023)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul, însoțit de nota informativă și anunțurile privind inițierea elaborării deciziei și consultarea publică a proiectului, se regăsesc pe pagina web oficială a autorului, redirecționând pe portalul

particip.gov.md, după cum urmează: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/se-plaseaza-spre-consultare-publica-proiectul-de-lege-privind-transmiterea-cu-titlu-gratuit-a-bunului-imobil-situat-in-mun-chisinau-strada-alba-iulia-nr-913-destinat-participantilor-la-lichidarea-consecintelor-avariei-de-la-centrala-atomoelctrica-cernobil/10734> <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-elaborarea-proiectului-de-lege-privind-transmiterea-cu-titlu-gratuit-a-bunului-imobil-situat-in-mun-chisinau-strada-alba-iulia-nr-913-participantilor-la-lichidarea-consecintelor-avariei-de-la-centrala-atomoelctrica-cernobil/10148>

Astfel, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este asigurarea cu locuințe a persoanelor care nu au beneficiat niciodată de locuințe transmise în proprietate cu titlu gratuit de către autoritățile administrației publice locale din țară, de indemnizații pentru construcția unei case individuale ori a unei locuințe cooperatiste, pentru procurarea spațiului locativ sau pentru compensarea cheltuielilor de construcție a unei case individuale ori a unei locuințe cooperatiste ori de teren destinat construcției unei case, în conformitate cu prevederile Legii privarizării fondului de locuințe nr. 1324/1993.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului, promovează interese private ale potențialilor beneficiari de spațiu locativ, fapt care nu este în detrimentul interesului public (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), doar în condițiile revizuirii acestuia potrivit recomandărilor prescrise conform compartimentului III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) *denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) *condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) *descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) *principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) *modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Autorul a indicat în nota informativă aferentă proiectului:

- **denumirea autorului** proiectului actului normativ (Ministerul Muncii și Protecției Sociale);
- **condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ** (i) prin Decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 19/9-12 din 24 mai 2003, s-a dispus repartizarea către Societatea „Cernobil” din Moldova a unui lot de pământ situat în mun. Chișinău, strada Alba Iulia, cu suprafața de 0,30 ha pentru proiectarea și construirea unui bloc de locuit. Prin Hotărârea Guvernului nr. 317 din 30 martie 2004, s-a decis alocarea din Fondul de Rezervă a Guvernului a mijloacelor financiare în sumă de 200,0 mii lei Ministerului Muncii și Protecției Sociale pentru proiectarea obiectului. Lucrările de construcție au

început în anul 2006, fiind finanțate anual în baza Legii bugetului de Stat; ii) Prin Decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 67/18-3 din 15 martie 2007 Ministerul Muncii și Protecției Sociale a devenit singurul gestionar al blocului locativ; iii) actele normative în vigoare interzic circuitul civil al bunurilor proprietate publică a statului, inclusiv înstrăinarea cu titlu gratuit în folosul persoanelor fizice);

Potrivit notei de argumentare a proiectului *la data de 1 ianuarie 2023, din cei de peste 3500 participanți la lichidarea catastrofei de la C.A.E. Cernobîl, în viață au rămas 1733 persoane, dintre care 1604 au fost încadrați în diferite grade de dizabilitate.*

[...] începând cu anul 1986, unii din participanții la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl, au beneficiat de locuințe transmise în proprietate cu titlu gratuit de către autoritățile administrației publice locale din țară, de indemnizații pentru construcția unei case individuale ori a unei locuințe cooperatiste, pentru procurarea spațiului locativ sau pentru compensarea cheltuielilor de construcție a unei case individuale ori a unei locuințe cooperatiste ori de teren destinat construcției unei case, în conformitate cu prevederile Legii privarizării fondului de locuințe nr. 1324/1993, Legii nr. 909/1992, ș.a.

În contextul argumentelor citate supra, se atestă insuficiența notei de argumentare a proiectului și lipsa unor date concrete privind numărul efectiv de potențiali beneficiari, fapt care denotă neîntrunirea exigențelor de formă vizate de pct.2 al Anexei la Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22.12.2017 și impune necesitatea revizuirii compartimentului prenotat.

Omiterea evidențierii aspectelor date, raportată la numărul relativ redus de locuințe care urmează a fi repartizat (80), complică perceperea dimensiunii problemei abordate și relevanței proiectului întru soluționarea echitabilă a problemei supuse dezbaterilor (asigurarea cu locuințe a persoanelor care nu au beneficiat niciodată de locuințe transmise în proprietate cu titlu gratuit de către autoritățile administrației publice locale din țară, de indemnizații pentru construcția unei case individuale ori a unei locuințe cooperatiste, pentru procurarea spațiului locativ sau pentru compensarea cheltuielilor de construcție a unei case individuale ori a unei locuințe cooperatiste ori de teren destinat construcției unei case, în conformitate cu prevederile Legii privarizării fondului de locuințe nr. 1324/1993).

- **descrierea gradului de compatibilitate**, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene (prevederile proiectului prezintă transpunerea fidelă a Directivei Consiliului nr. 69/493/CEE privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la sticla cristal);

- **principalele prevederi** ale proiectului și evidențierea elementelor noi (reglementează modul de transmitere a bunului imobil situat în mun. Chișinău, strada Alba Iulia nr. 91/3, format din 80 de locuințe (apartamente) conform anexei, construit în vederea asigurării cu spațiu locativ a participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl);

- **modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare** (presupune derogări de la prevederile art. 9 și art. 10 din Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe, precum și de la prevederile Legii nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice).

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit notei de argumentare a proiectului, *impactul financiar al înstrăinării cu titlu gratuit a locuințelor din blocul locativ situat în mun. Chișinău, strada Alba Iulia nr. 91/3, constituie circa 67 milioane lei, mijloace financiare care au fost alocate treptat din bugetul de stat pentru construcția*

imobilului. Implementarea prezentului proiect de lege nu implică cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

Prin urmare, coroborat cu concluziile analizei compartimentului I.5.1. al prezentului raport de expertiză anticorupție, se remarcă *întrunirea parțială a exigențelor de tehnică legislativă* statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017. În context, se recomandă autorului revizuirea spectrului de argumente expus întru justificarea inițiativei prezentate cu aspectele deficitare evidențiate supra (evaluarea, delimitarea și reflectarea *numărului efectiv de potențiali beneficiari* (persoane care se încadrează în condițiile prevăzute de art.5 alin.(1) al proiectului și nu au beneficiat anterior locuințe transmise în proprietate cu titlu gratuit de către autoritățile administrației publice locale din țară, de indemnizații pentru construcția unei case individuale ori a unei locuințe cooperatiste, pentru procurarea spațiului locativ sau pentru compensarea cheltuielilor de construcție a unei case individuale ori a unei locuințe cooperatiste ori de teren destinat construcției unei case, în conformitate cu prevederile Legii privatizării fondului de locuințe nr. 1324/1993).

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Proiectul de act normativ presupune derogări de la prevederile art. 9 și art. 10 din Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe, precum și de la prevederile Legii nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului, reglementează activitatea *Comisiei de transmitere a locuințelor*. Analiza normelor propuse, denotă unele deficiențe ce pot determina disfuncționalitatea proceselor administrative exercitate de către agenții publici prenotați și pot condiționa riscul aditerii incidentelor de integritate/riscurilor de corupție de către membrii Comisiei/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora. Deficiențele prenotate vizează:

- insuficiența notei de argumentare a proiectului și lipsa unor date concrete privind numărul efectiv de potențiali beneficiari;

- nereglementarea exhaustivă a atribuțiilor Comisiei;
- lipsa unor prevederi ce vizează responsabilitatea membrilor comisiei și răspunderea aplicată pentru eventualele abuzuri admise în activitatea Comisiei și a potențialilor beneficiari (în cazul beneficierii nejustificate/în rezultatul favorizării acestora prin activitatea tendențioasă concentrată a Comisiei);
- insuficiența evidentă a spațiilor locative disponibile pentru acoperirea tuturor solicitărilor ce pot fi depuse.

Aspectele date au fost analizate suplimentar în conținutul compartimentului III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Proiectul necesită o reconsiderare prin prisma art.47 Constituția RM, potrivit căruia: **Articolul 47 Dreptul la asistență și protecție socială**

(1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

(2) Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subsistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -
<p>Art.5 alin.(3) Articolul 5. Condițiile privind acordarea locuinței (3) În cazul în care mai multe persoane întrunesc cumulativ condițiile prevăzute la alin. (1), dreptul prioritar se acordă:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) persoanelor cu dizabilități, a căror dizabilitate a fost obținută în urma lichidării consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl; b) persoanelor care îngrijesc copii cu dizabilități severe; c) locuiesc într-o locuință proprietate publică, care nu corespunde exigențelor tehnice și sanitare stabilite de normele în vigoare, fapt confirmat printr-un raport tehnic eliberat de organul public abilitat; d) dispun, din fondul public de locuințe, de o suprafață locuibilă sub norma minimă stabilită pentru fiecare membru al familiei.
<p>Obiecții: Apreciind numărul mare de potențiali beneficiari (3500 participanți la lichidarea catastrofei de la C.A.E. Cernobîl), raportat la numărul redus de spații locative disponibile pentru repartizare (80), se accentuează vulnerabilitatea proceselor administrative operate în context de către Comisia de transmitere a locuințelor. Reglementările propuse sunt insuficiente întru reglementarea obiectivă și echilibrată a speței, or este evidentă insuficiența spațiilor locative disponibile pentru acoperirea tuturor solicitărilor ce pot fi depuse și riscul exercitării discreționare a atribuțiilor legale de către organul colegial prenotat.</p> <p>Deficiențele prenotate, periclitează implementarea uniformă măsurilor de asigurare a integrității instituționale vizate de art.10 alin.(1) lit.d), e), f), g), h), i), j), l) al Legii integrității nr. 82 din 25 mai 2017 și determină riscul instituirii unui cadru legal favorabil pentru aplicarea discreționară/abuzivă a prevederilor</p>

propuse.

Recomandări:

Apreciind prin prisma concluziilor auditului asupra rapoartelor financiare consolidate ale Ministerului Muncii și Protecției Sociale încheiate la 31 decembrie 2021 (Hotărârea Curții de Conturi nr.37 din 28 iulie 2022), este apreciabilă intenția autorului de a eficientiza modul de administrare a bunului imobil situat în mun. Chișinău, strada Alba Iulia nr. 91/3.

Totodată, dimensiunea problemei abordate, impune necesitatea identificării și reglementării unui mecanism care va asigura posibilitatea acordării proporționale a susținerii de stat pentru toți subiecții care întrunesc condițiile prescrise de proiect și excluderii riscurilor aferente favorizării unor anumiți subiecți.

Factori de risc:

- Altceva
- Limitarea neîntemeiată a drepturilor omului
- Prevederi discriminatorii

Riscuri de corupție:

- Generale

- 2 -

Art.6

Articolul 6. Comisia de transmitere a locuințelor

(1) Locuințele din blocul locativ situat în mun. Chișinău, strada Alba Iulia nr. 91/3, se vor repartiza participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil, de către Comisia de transmitere a locuințelor (în continuare – Comisia de transmitere) instituită de Guvern.

(2) Comisia de transmitere are următoarele atribuții de bază:

- a) examinarea și verificarea setului de acte prezentat de către solicitanți;
- b) selectarea beneficiarilor în conformitate cu condițiile prevăzute de prezenta lege, indiferent de vârstă, sex, limbă, religie, apartenență etnică sau origine socială;
- c) soluționarea divergențelor ce țin de procesul de examinare a cererilor;
- d) întocmirea listei beneficiarilor finali; e) asigurarea desfășurării unui proces de transmitere corect, echitabil și transparent;
- f) monitorizarea respectării legislației;
- g) alte atribuții aferente procesului de transmitere a locuințelor.

Obiecții:

Primo, se remarcă faptul că redacția propusă operează cu sintagma „*alte atribuții aferente procesului de transmitere a locuințelor*”, în contextul reglementării spectrului de atribuții exercitate de către Comisia de transmitere. Formula propusă, creează precondiții pentru interpretarea extensivă a normei și arogarea unor atribuții excesive de către organul colegial prenotat/agenții publici în speță. Circumstanța prenotată, condiționează riscul compromiterii climatului de integritate al entității, apariție manifestărilor de corupție (depășirea atribuțiilor de serviciu, abuz de serviciu, favorizări, delapidarea patrimoniului, nerespectarea regimului juridic al conflictului de interese/cadourilor), perpetuarea încălcărilor în domeniu și afectarea interesului public.

Conform exigențelor de tehnică legislativă stabilite de prevederile Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017, la elaborarea proiectului de act normativ, autorul, inter alia, trebuie să asigure că reglementările aprobate de Executiv dispun de suficientă precizie, predictibilitate și coerență și oferă o anumită garanție contra exercitării arbitrare a prerogativelor puterii publice de către entitățile publice. Întrunirea exigențelor prenotate, restricționează posibilitățile agenților publici vizați de Interpretarea extensivă a spectrului de atribuții exercitat și periclitarea integrității instituționale. Exercitarea prerogativelor de putere publică în scopul realizării unui interes public, impune necesitatea reglementării exhaustive a

spectrului de atribuții exercitate, or *funcția publică* presupune ansamblul atribuțiilor și obligațiilor stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor de putere publică (în acest sens de referință sunt atât prevederile Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158-XVI din 04 iulie 2008, cât și prevederile Legii privind administrația publică centrală de specialitate nr. 98 din 04 mai 2012).

Secundo, analiza prevederilor propuse, denotă lipsa unor prevederi ce vizează responsabilitatea *membrilor comisiei* și răspunderea aplicată pentru eventualele abuzuri admise în activitatea Comisiei și a *potențialilor beneficiari* (în cazul beneficierii nejustificate/în rezultatul favorizării acestora prin activitatea tendențioasă concentrată a Comisiei). Apreciind numărul mare de potențiali beneficiari (*3500 participanți la lichidarea catastrofei de la C.A.E. Cernobîl*), raportat la numărul redus de spații locative care urmează a fi repartizate (80), se accentuează vulnerabilitatea proceselor administrative operate în context de către Comisia de transmitere a locuințelor și riscul instituirii unui cadru legal favorabil pentru aplicarea discreționară/abuzivă a prevederilor propuse.

Circumstanța prenotată, impune necesitatea responsabilizării adecvate a membrilor Comisiei pentru deciziile aprobate și a potențialilor beneficiari (în cazul beneficierii nejustificate/în rezultatul favorizării acestora prin activitatea tendențioasă concertată a Comisiei/a anumitor membri).

Omiterea reglementării aspectelor prenotate, determină conștientizarea de către agenții publici vizați a impunității acestora pentru eventualele abuzuri săvârșite în procesul de aplicare a legii, aplicarea tendențioasă a normei în contextul repartizării locuințelor și riscuri de corupție aferente procesului în speță admise atât de către membrii Comisiei/cît și de către persoane care au/susțin că au influență asupra acestora. Condescendent, deficiența în speță, obstrucționează investigarea ulterioară a activității Comisiei și atragerea la răspundere a membrilor Comisiei pentru eventualele abuzuri admise.

Recomandări:

1. Reglementarea exhaustivă a spectrului de atribuții exercitate (revizuirea art.6 alin.(2) lit.g) în acest sens).
2. Completarea prevederilor propuse întru responsabilizarea membrilor de Comisie și reglementarea în acest sens a categoriei de răspundere aplicabilă pentru eventualele abuzuri/favorizări admise.
3. Reglementarea răspunderii potențialilor beneficiari (în cazul beneficierii nejustificate/în rezultatul favorizării acestora prin activitatea tendențioasă concentrată a Comisiei) și retragerea spațiului locativ acordat (completarea prevederilor art.5 al proiectului).

Factori de risc:

- Atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entității publice
- Lacună de drept
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Lipsa responsabilității clare pentru încălcări
- Lipsa sancțiunilor clare

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - corupere activă
 - corupere pasivă
 - trafic de influență
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - îmbogățire ilicită
 - influențare necorespunzătoare
 - nerespectare a regimului cadourilor
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - conflict de interese și/sau favoritism

Art.8 alin.(2)

Articolul 8. Dispoziții finale

(2) În termen de 30 zile după finalizarea procesului de transmitere a locuințelor, Ministerul Muncii și Protecției Sociale va asigura demararea procedurii de audit privind transmiterea cu titlu gratuit a locuințelor din blocul locativ situat în mun. Chișinău, strada Alba Iulia nr. 91/3.

Obiecții:

Prevederile citate supra, nu reglementează termenul maxim de realizare a auditului, fapt care creează precondiții pentru interpretarea subiectivă a acestuia, tergiversarea tendențioasă a desfășurării auditului și concluzionării procesului privind transmiterea cu titlu gratuit a locuințelor din blocul locativ situat în mun. Chișinău, strada Alba Iulia nr. 91/3.

Recomandări:

Reglementarea termenului de realizare a auditului și obligației entității de a publica raportul de audit pe pagina web oficială a entității.

Factori de risc:

- Lacună de drept
- Lipsa/insuficiența accesului la informația de interes public
- Lipsa/insuficiența transparenței funcționării entităților publice
- Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public)
- Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor

Riscuri de corupție:

- Generale

Art.7 alin.(1) lit.g)

Articolul 7. Componenta Comisiei de transmitere

(1) Comisia de transmitere se instituie în următoarea componență:

- a) Reprezentanți ai Ministerului Muncii și Protecției Sociale – 3;
- b) Reprezentant al Ministerului Finanțelor;
- c) Reprezentant al Cancelariei de Stat;
- d) Reprezentant al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale;
- e) Reprezentant al Ministerului Apărării;
- f) Reprezentant al Agenției Proprietății Publice;
- g) Reprezentant al Centrului Național Anticorupție;
- h) Reprezentant al Serviciului de Informații și Securitate;
- i) Reprezentanți ai Asociațiilor Obștești – 2

Obiecții:

Apreciind prin prisma prevederilor art.4 al Legii cu privire la Centrul Național Anticorupție nr.1104-XV din 06 iunie 2002, coroborat art.25 alin.(3) lit.a), art.28 alin.(4) ale Legii integrității nr.82/2017, se remarcă faptul că, delegarea reprezentantului CNA, pentru participare cu drept de vot în activitatea Comisiei, excede limita competenței funcționale a entității.

Recomandări:

Atribuirea statutului de "observator" pentru reprezentantul Centrului Național Anticorupție în cadrul Comisiei

<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entității publice 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu ● Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu
--	---

IV. Concluzia expertizei

Potrivit notei informative a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este asigurarea cu locuințe a persoanelor care nu au beneficiat niciodată de locuințe transmise în proprietate cu titlu gratuit de către autoritățile administrației publice locale din țară, de indemnizații pentru construcția unei case individuale ori a unei locuințe cooperatiste, pentru procurarea spațiului locativ sau pentru compensarea cheltuielilor de construcție a unei case individuale ori a unei locuințe cooperatiste ori de teren destinat construcției unei case, în conformitate cu prevederile Legii privarizării fondului de locuințe nr. 1324/1993.

În context, se remarcă faptul că factorii de risc generici și riscurile specifice procesului reglementat conform proiectului, au fost anterior analizate de către CNA, constituind obiect al expertizei anticorupție (https://cna.md/report_view.php?l=ro&id=7541) asupra unor inițiative legislative ce vizau eventuale soluții întru asigurarea cu spațiu locativ/îmbunătățirea condițiilor de trai a persoanelor care au participat la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl și nu au beneficiat anterior de careva măsuri de protecție socială, au constituit anterior.

Autorul a prezentat *Sinteza* avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul *definitivat* al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.28 al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea *expertizei* anticorupție.

În procesul de promovare a proiectului, *au fost respectate rigorile* de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu *întrunirea parțială a* exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017. În context, se recomandă autorului revizuirea spectrului de argumente expus întru justificarea inițiativei prezentate cu aspectele deficitare evidențiate în compartimentul ***1.5. Justificarea soluțiilor proiectului*** (evaluarea, delimitarea și reflectarea *numărului efectiv de potențiali beneficiari*).

Analiza normelor propuse, denotă unele deficiențe ce pot determina disfuncționalitatea proceselor administrative exercitate de către agenții publici prenotați și pot condiționa riscul admiterii incidentelor de integritate/riscurilor de corupție de către membrii Comisiei de transmitere a locuințelor/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora. Deficiențele prenotate vizează: - insuficiența notei de argumentare a proiectului și lipsa unor date concrete privind numărul efectiv de potențiali beneficiari;

- nereglementarea exhaustivă a atribuțiilor Comisiei de transmitere a locuințelor;
- lipsa unor prevederi ce vizează responsabilitatea membrilor comisiei și răspunderea aplicată pentru eventualele abuzuri admise în activitatea Comisiei de transmitere a locuințelor și a potențialilor beneficiari (în cazul beneficierii nejustificate/în rezultatul favorizării acestora prin activitatea tendențioasă concentrată a Comisiei de transmitere a locuințelor);
- insuficiența evidentă a spațiilor locative disponibile pentru acoperirea tuturor solicitărilor ce pot fi depuse.

În contextul celor evidențiate supra, se recomandă autorului revizuirea amendamentului propus prin prisma recomandărilor înaintate în prezentul raport de expertiză anticorupție.

04.09.2023

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Cristina CHISTOL , Inspector principal

Digitally signed by Chistol Cristina
Date: 2023.09.04 15:04:35 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

